

Календарно-тематичне планування з географії 7 клас

(Модельна навчальна програма авторів: Запотоцький С.П., Карпюк Г.І.,
Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г.,
Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д.,
Горовий О.В.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324

№ з/п	Група результ.	Дата	Тема уроку	Очікувані результати	Види навчальної діяльності	Прим.
Вступ (1 год.)						
1.	ГР2		Материками-континентами, частини світу. Океани	Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять «материк», «континент», «частина світу»; <i>використовує</i> карту як джерело інформації; <i>пояснює</i> на конкретних прикладах та доводить практичне значення вивчення материків та океанів	Робота з інформацією: Порівняння розмірів материків, частин світу, океанів. Дискусія «Зеландія – сьомий материк?» Користування моделями: Складання пазлів «Карта материків та океанів». Розпізнавання материків, океанів, частин світу за контурами й місцем на карті/глобусі.	
Розділ І. Картографічне зображення Землі (3 год.)						
Тема 1. Карти материків і океанів (1 год.)						
2.	ГР2		Карты материків і океанів	Учень/учениця: <i>досліджує</i> об'єкти і явища, використовуючи відповідні моделі, зокрема й цифрові; <i>використовує</i> картографічні онлайн-сервіси та онлайн-ресурси для організації власних географічних досліджень; <i>здійснює пошук</i> самостійно або з допомогою вчителя інформації географічного змісту на глобусі та карті; <i>розрізняє</i> масштабні й позамасштабні умовні знаки; <i>пропонує</i> правила взаємодії в групі і дотримується їх; <i>взаємодіє</i> в групі для	Дослідження: Визначення спотворень площ на карті шляхом порівняння розмірів географічних об'єктів за допомогою сервісу thetruesize.com . Як змінюється зміст карт в залежності від призначення (порівняння карт зі шкільного атласу і картографічного онлайн сервісу)? Мережа річок та озер на картах світу і материків різних масштабів та просторового охоплення. Робота з інформацією: Читання інформації з тематичних карт світу, материків та океанів.	
	ГР1 ГР2		Масштабні і позамасштабні умовні знаки на картах.			
	ГР3		Картографічна генералізація та спотворення			

				розв'язання навчальної проблеми; <i>оцінює</i> практичне значення знань про географічні карти	Робота у групі для розв'язання проблем: Чи можна уникнути спотворень при побудові дрібномасштабних географічних карт?	
Тема 2. Географічні координати (1 год.)						
3.	ГР2		Градусна сітка на карті	Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять «географічна широта», «географічна довгота», «географічні координати»; <i>пояснює</i> відмінності між географічною широтою і географічною довготою; <i>досліджує</i> об'єкти і явища, використовуючи географічні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>використовує</i> картографічні онлайн-сервіси та онлайн-ресурси для організації власних географічних досліджень; <i>користується</i> градусною сіткою для визначення географічних координат і напрямків на картах; <i>оцінює</i> практичне значення знань про географічні координати; <i>добирає</i> математичний апарат для розв'язання навчальних завдань.	Дослідження: Як визначити положення ліній меридіану та паралелі на місцевості? Робота у групі для розв'язання проблем: Як використати географічні координати у повсякденному житті? Проектна діяльність: Маршрут власної подорожі з визначенням географічних координат та напрямків. Найкоротший шлях між містами на різних материках за допомогою картографічних онлайн-сервісів та онлайн-ресурсів. Користування моделями: Глобус-модель «Паралелі та меридіани Землі». Як встановити крайні точки материків, континентів, частин світу за градусною сіткою?	
	ГР2		Географічні координати			
	ГР1		Визначення географічних координат та напрямків за географічною картою			
Тема 3. Відстані на картах (2 год.)						
4.	ГР3		Вимірювання	Учень/учениця:	Користування моделями:	

		відстаней на карті	<i>використовує</i> градусну сітку й різні види масштабів для визначення відстаней на картах;	Визначення протяжності (у градусах і кілометрах) материків із півночі на південь та із заходу на схід за допомогою масштабу та градусної сітки на карті/глобусі.
ГР3		Розв'язування задач. Визначення відстаней на карті з використанням різних видів масштабу. Визначення відстаней на карті за допомогою градусної сітки.	<i>добирає</i> математичний апарат для розв'язання навчальних завдань; <i>знаходить</i> , збирає і зберігає географічні дані різних типів; <i>використовує</i> карту та картографічні онлайн-сервіси для організації виконання навчальних задач	

Розділ II. Головні закономірності формування природи материків і океанів

Тема 1. Тектонічна будова, рельєф, корисні копалини (1 год.)

5.	ГР2	Геохронологічна шкала.	Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять «платформа», «область складчатості»; <i>упослідковує</i> геологічні ери, епохи горотворення, тектонічні структури; <i>формулює</i> закономірності утворення основних форм земної поверхні, родовищ корисних копалин; <i>досліджує</i> об'єкти і явища, використовуючи географічні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>формулює</i> з допомогою вчителя чи інших осіб очікувані результати дослідження; <i>здійснює</i> пошук самостійно або з допомогою вчителя інформації географічного змісту на тематичних картах;	Дослідження: Які закономірності поширення родовищ корисних копалин в надрах Землі? Моделювання: Будова тектонічних платформ, плит, областей складчатості. Робота у групі для розв'язання проблем: Чи можуть утворитися нові материки, океани?
	ГР1 ГР2	Платформи, області складчатості		
	ГР1 ГР3	Формування рельєфу та поширення корисних копалин		

				<p><i>встановлює</i> з допомогою вчителя взаємозв'язки між тектонічною будовою, рельєфом, видами корисних копалин;</p> <p><i>бере</i> активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Тема 2. Клімат (1 год.)

6.	ГР2		Кліматотвірні чинники	<p>Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять «кліматотвірний чинник», «повітряна маса», «тип клімату», «кліматичний пояс»;</p> <p><i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб властивості повітряних мас, типи клімату, використовуючи відповідну наукову термінологію;</p> <p><i>створює</i> самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження;</p> <p><i>бере активну</i> участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії;</p> <p><i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя уявлення про різні за властивостями повітряні маси, типи клімату для розв'язання запропонованої</p>	<p>Дослідження: Чи змінюється клімат Землі?</p> <p>Моделювання: Процес утворення постійних та змінних вітрів. Побудова хмари тегів «Клімат».</p> <p>Робота у групі для розв'язання проблем: Як акліматизуватися подорожуючому в різних кліматичних умовах? Чи існує взаємозв'язок між поясами атмосферного тиску і кількістю опадів?</p>	
	ГР1 ГР3		Повітряні маси.			
	ГР1 ГР3		Кліматичні пояси і типи клімату Землі			

				навчальної/життєвої проблеми		
Тема 3. Природні комплекси Землі (1 год.)						
7.	ГР1 ГР3		Широтна зональність на материках і океанах	<p>Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять «широтна зональність», «вертикальна поясність», «зональний природний комплекс», «азональний природний комплекс»; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб природні зони Землі, використовуючи відповідну наукову термінологію; <i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя інформацію про природні зони для розв'язання запропонованої навчальної/життєвої проблеми; <i>бере</i> активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії.</p>	<p>Робота з інформацією: Віртуальна мандрівка «Підняття на Еверест: підготовка спорядження».</p> <p>Робота у групі: Командна гра-квест «Природні зони та вертикальні пояси»</p> <p>Проектна діяльність: Лепбук / буклет «Природні зони Землі».</p> <p>Екскурсії: Характеристики природи своєї місцевості.</p>	
	ГР2 ГР3		Вертикальна поясність у горах Типи водних мас			
	ГР1		Характеристика природних зон своєї місцевості			
Тема 4. Розселення людей на материках (2 год.)						
8.	ГР2		Кількість і густина населення Землі	<p>Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст поняття «розселення населення»; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб розселення людей на материках, використовуючи відповідну наукову термінологію; <i>використовує</i> самостійно</p>	<p>Дослідження: Чому населення Землі розміщено нерівномірно? На яких широтах проживає найбільша кількість населення планети? Як природні чинники впливають на густоту населення?</p> <p>Моделювання: Зміна чисельності населення з</p>	
	ГР3		Природні чинники розселення			
9.	ГР1 ГР2		Діагностична робота. Закономірності			

	ГР3		формування природи материків і океанів	або з допомогою вчителя відомості про розселення людей та карти шкільного атласу для пояснення впливу природних чинників на густоту населення; <i>створює</i> самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження; <i>бере</i> активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії.	висотою над рівнем моря Робота з інформацією: Аналіз зміни чисельності населення планети за останні два сторіччя. Розв'язування задач: Визначення середньої густоти населення на материках.	
--	-----	--	---	--	--	--

Розділ III. Природа материків

Тема 1. Африка (10 год.)

10.	ГР1 ГР2		Географічне положення. Берегова лінія	Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст понять «тектонічний розлом»; <i>розрізняє поняття</i> «родовище корисних копалин» і «басейн корисних копалин»; <i>знаходить</i> і показує на картах <i>моря: Середземне, Червоне; затоки: Гвінейська, Аденська; протоки: Мозамбіцька, Гібралтарська, Бабель-Мандебська; острів Мадагаскар; півострів Сомалі; гори: Атлас, Драконові, Капські; вулкан Кіліманджаро; нагір'я Ефіопське; плоскогір'я Східноафриканське;</i>	Дослідження: Наслідки сучасних тектонічних процесів у межах Африкано-Аравійської літосферної плити. Як виник вулкан у межах платформи? Закономірності формування нафто-, газоносних басейнів в Африці. Чому Африка багата бокситами і мідними рудами? Чи є ґрунти в Сахарі? Моделювання: Плавання Васко да Гама. Робота з інформацією: Роль Д. Лівінгстона у дослідженні водних об'єктів материка. Візитівка Африки: клубок ідей . Он-лайн вікторина «Африка».	
	ГР2		Тектонічна будова			
11.	ГР1 ГР3		Рельєф, корисні копалини			
	ГР1 ГР2		Загальні риси клімату			
12.	ГР1 ГР2		Води суходолу			
	ГР3		Природні зони Африки			
13.	ГР3		Природні зони Африки			

	ГР2 ГР3		Розселення населення на материку. Екологічні проблеми	<i>Сахарський і Гвінейський нафтогазоносні басейни; річки: Ніл, Конго, Нігер, Замбезі, Оранжева; озера: Вікторія, Танганьїка, Ньяса; водоспад Вікторія; пустелі: Сахара, Наміб, Калахарі</i> відповідно до навчального завдання; <i>досліджує</i> об'єкти і явища, використовуючи тематичні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб тектонічну будову, рельєф, клімат, внутрішні води, природні зони Африки, використовуючи відповідну наукову термінологію; <i>порівнює</i> екваторіальний і субекваторіальний клімат, червоні й червонобурі ґрунти, рослинний і тваринний світ екваторіальних лісів, саван і пустель; <i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для виявлення закономірностей формування рельєфу, родовищ корисних копалин, типів клімату, мережі річок, озерних улоговин; <i>створює</i> самостійно / в групі, з допомогою вчителя	Фізична карта». Встановлення подібності і відмінності в описах червоних і червоно-бурих ґрунтів. Робота у групі для розв'язання проблем: Які природні особливості формуються у зв'язку з перетином центра Африки екватором? Які відмінності існують у однакових кліматичних поясах північної і південної півкуль в Африці Чому найбільші і найглибші озера утворилися на сході Африки? Проектна діяльність: Природні зони Африки: фотосафарі найбільшими національними парками материка.
14.	ГР1 ГР2 ГР3		Діагностична робота за 1 семестр.		

				чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження; <i>бере активну участь</i> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії; <i>пояснює</i> як географічне положення впливає на спосіб життя та світогляд людей		
--	--	--	--	---	--	--

Тема 2. Австралія (2 год.)

15.	ГР1 ГР3		Географічне положення. Відкриття материка. Тектонічна будова. Форми поверхні. Корисні копалини	Учень/учениця: <i>розуміє</i> зміст поняття «кристалічний щит», «осадовий чохол»; <i>знаходить</i> і показує на картах різного масштабу: <i>моря: Коралове, Тасманове; затоки: Карпентарія, Велика Австралійська; острови: Тасманія, Великий Бар'єрний риф; півострів Кейп-Йорк; Західно-Австралійське плоскогір'я; Центральну низовину; гори: Великий Вододільний хребет (г. Косцюшко); річки: Муррей, Дарлінг; озеро Ейр; пустелі: Велика Піщана, Велика пустеля Вікторія</i> відповідно до навчального завдання; <i>досліджує</i> об'єкти і явища, використовуючи тематичні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб	Дослідження: Чому в Австралії немає діючих вулканів? Де на материк й чому є кам'яновугільні басейни, родовища бокситів, залізних руд? Чому в Австралію заборонено ввозити тварин і рослини? Чому Австралія малозаселений материк? Які природні чинники зумовили розселення людей на материк?	
	ГР1 ГР2		Загальні риси клімату. Поверхневі води			
16.	ГР1 ГР2		Особливості рослинного і тваринного світу Австралії	Моделювання: Схема руху повітряних мас, що впливають на клімат Австралії.	Робота з інформацією: Візитівка Австралії: клубок ідей. Вікторина «Австралія. Фізична карта». Ендеміки Австралії Порівняння пустель Австралії і Африки.	
	ГР2 ГР3		Заселення материка. Природні чинники розселення			
					Робота в групі для розв'язання проблем: Як австралійців забезпечити	

				<p>тектонічну будову, рельєф, клімат, внутрішні води, рослинний і тваринний світ Австралії, використовуючи відповідну наукову термінологію;</p> <p>порівнює тропічний морський і тропічний пустельний клімат на материку, пустельні ландшафти Австралії й Африки;</p> <p>використовує самостійно або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для виявлення закономірностей формування рельєфу, родовищ корисних копалин, типів клімату, мережі поверхневих і запасів підземних вод, зональних природних комплексів;</p> <p>створює самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження;</p> <p>бере активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії.</p>	прісною водою?	
Тема 3. Антарктида (2 год.)						
17.	ГР2		Географічне положення. Історія відкриття. Подвійний	<p>Учень/учениця: <i>знаходить і</i> показує на картах різного масштабу і</p>	<p>Дослідження: Українська антарктична станція «Академік Вернадський»: ким і як</p>	

			рельєф.	різних проекцій <i>Антарктичний півострів, моря Ведделла, Росса, масив Вінсон, вулкан Еребус, антарктичну станцію «Академік Вернадський»;</i> <i>досліджує</i> об'єкти і явища на материка, використовуючи тематичні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб	влаштуватися на роботу? Моделювання: Як сформувався покривний льодовик в Антарктиді? Схема утворення стокових вітрів в Антарктиді. Робота з інформацією: Особливості географічних карт материка. Експедиції Р. Амундсена та Р. Скотта. Туристична подорож в Антарктиду: як дістатися, що подивитися? Опис підлідного рельєфу Антарктиди за картою. Візитівка Антарктиди: клубок ідей.	
	ГР2 ГР3		Антарктичний клімат. Водні ресурси. Унікальність природи антарктичних пустель	рельєф, клімат, льодовиковий покрив, рослинний і тваринний світ Антарктики, використовуючи відповідну наукову термінологію; <i>порівнює</i> підлідний рельєф і поверхню льодовика, природу антарктичних і тропічних пустель; <i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для виявлення особливостей клімату, органічного світу Антарктиди, ведення наукової діяльності; <i>бере активну участь</i> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії		
	ГР2		Наукові дослідження в Антарктиці			

Тема 4. Південна Америка (4 год.)

18.	ГР1 ГР2		Географічне положення. Відкриття	Учень/учениця: <i>знаходить</i> і показує на	Дослідження: Родовища залізних і марганцевих	
-----	------------	--	----------------------------------	--	--	--

			материка європейцями.	картах різного масштабу: <i>Карибське море; затоку Ла-Плата; протоки: Магелланова, Дрейка; острови: Вогняна Земля, Галапагоські; рівнини: Амазонська, Орінокська, ЛаПлатська низовини, Бразильське, Гвіанське плоскогір'я; гори Анди (г. Аконкагуа); вулкани: Чімборасо, Льюльйільяко; річки: Амазонка, Парана, Оріноко; водоспади: Анхель, Ігуасу; озера: Маракайбо, Тітікака; сельву, пампу, пустелю Атакама</i> відповідно до навчального завдання; <i>досліджує</i> об'єкти і явища на материках, використовуючи тематичні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>встановлює</i> послідовність формування тектонічних структур материка; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб тектонічну будову, рельєф, клімат, внутрішні води, рослинний і тваринний світ Південної Америки, використовуючи відповідну наукову термінологію; <i>порівнює</i> ландшафти південних країн Африки, Австралії, Південної Америки; <i>використовує</i> самостійно	руд у Південній Америці: закономірність чи унікальність? Чому Південна Америка – найвологіший материк? Чим унікальна природа сельви Південної Америки? Відмінності видового складу рослин і тварин у сельві та гілеї. Як змінюються природні ландшафти на схилах Анд? Моделювання: Онлайн вікторина «Південна Америка. Фізична карта». Утворення берегових пустель на материках: передумови, особливості природи, локації. Користування моделями: Читання профілю поверхні материка вздовж південного тропіка. Визначення кліматичних умов субекваторіального, тропічного і субтропічного поясів Північної і Південної півкуль за кліматичними діаграмами. Робота з інформацією: Анди – «мідні» гори. Доколумбові цивілізації Південної Америки. О. Гумбольт – «другий Колумб» Південної Америки. Сельва під загрозою знелісення. Візитівка Південної Америки: клубок ідей. Робота у групі для розв'язання проблем: Південні країни трьох
	ГР1 ГР3		Тектонічна будова. Рельєф, корисні копалини.		
19.	ГР2		Загальні риси клімату		
	ГР1 ГР2		Води суходолу.		
20.	ГР3		Природні зони. Вертикальна поясність в Андах		
	ГР2 ГР3		Населення Південної Америки. Екологічні проблеми		

				<p>або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для виявлення закономірностей формування рельєфу, родовищ корисних копалин, берегових пустель, природних комплексів в Андах;</p> <p><i>бере активну участь у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії.</i></p>	<p>материків (Південної Америки, Африки й Австралії): подібність і відмінність природи.</p> <p>Проектна діяльність: Створення буклету «Природні уніками Південної Америки»</p>	
Тема 5. Північна Америка (7 год.)						
21.	ГР1 ГР2		Географічне положення. Відкриття та освоєння материка	<p>Учень/учениця: <i>знаходить і</i> показує на картах різного масштабу <i>затоки: Гудзонова, Мексиканська, Каліфорнійська, Аляска; острови: Гренландія, Ньюфаундленд, Великі Антильські (Куба, Гаїті, Ямайка), Малі Антильські, Канадський Арктичний архіпелаг; півострови: Лабрадор, Флорида, Каліфорнія, Аляска, Юкатан; рівнини: Центральні, Великі, Лаврентійська височина, Примексиканська низовина; гори: Кордильєри (з. Деналі), Скелясті, Аппалачі; Аппалацький вугільний басейн, нафтогазоносний басейн Мексиканської</i></p>	<p>Дослідження: Родовища золота й алмазів у Північній Америці. Як впливає географічне положення материка на його клімат? Чи впливають природні чинники на розміщення населення і в ХХІ столітті?</p> <p>Моделювання: Онлайн вікторина «Північна Америка. Фізична карта»; Моделювання процесу зародження торнадо.</p> <p>Робота з інформацією: Імена дослідників Північної Америки на географічній карті. Рудні корисні копалини Кордильєр і Анд. Великі озера: особливості природи, екологічні проблеми. Унікальність і вразливість природи</p>	
	ГР1 ГР3		Тектонічна будова, рельєф та корисні копалини			
22.	ГР1 ГР3		Загальні риси клімату			
	ГР1 ГР2		Води суходолу			
23.	ГР3		Природні зони			
	ГР2 ГР3		Розселення населення на материку. Екологічні проблеми			
24.	ГР1		Діагностична робота.			

<p>ГР2 ГР3</p>	<p>Північна Америка</p>	<p><i>затоки; річки: Міссісіпі, Маккензі, Юкон, Колорадо; водоспад Ніагарський; озера: Великі, Велике Солоне</i> відповідно до навчального завдання; <i>досліджує</i> об'єкти і явища на материк, використовуючи тематичні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб тектонічну будову, рельєф, клімат, внутрішні води, природу арктичних пустель, тундри, тайги, степів і прерій Північної Америки, використовуючи відповідну наукову термінологію; <i>порівнює</i> типи кліматів помірного поясу, режими річок басейнів трьох океанів; <i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для виявлення закономірностей формування родовищ корисних копалин, форм рельєфу, озерних улоговин, природних зон на материк, для розв'язання екологічних проблем; <i>бере активну участь</i> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії.</p>	<p>тундри Образ прерій в художній літературі. Візитівка Північної Америки: клубок ідей.</p> <p>Робота у групі для розв'язання проблем: Хто насправді відкрив Америку? Як зберегти родючі землі степів і прерій?</p> <p>Проектна діяльність: Фотоколаж «Найвідоміші національні парки Північної Америки».</p>	
<p>Тема 6. Євразія (9 год.)</p>				

25.	ГР1 ГР2	Географічне положення. Берегова лінія	<p>Учень/учениця: знаходить і показує на картах різного масштабу моря: <i>Північне, Балтійське, Чорне, Азовське, Баренцове, Східносибірське, Жовте, Японське, Берингове, Південнокитайське, Аравійське; затоки: Біскайська, Бенгальська, Перська; протоки: Босфор, Ла-Манш, острови: Велика Британія, Ірландія, Ісландія, Нова Земля, Сахалін, Японські, Великі Зондські, Філіппінські, Шрі-Ланка, Тайвань; півострови: Балканський, Апеннінський, Піренейський, Скандинавський, Таймир, Чукотський, Камчатка, Корея, Індокитай, Малакка, Індостан, Аравійський, Мала Азія рівнини: Східноєвропейська, Західносибірська, Велика Китайська, Середньодунайська, Індо - Гангська, Месопотамська низовини, плоскогір'я Декан, Середньосибірське, Казахський дрібноспоквик; гори: Піреней, Альпи, Апенніни, Скандинавські, Уральські, Кавказ, Тянь -Шань, Гімалаї (г. Джомолунгма); нагір'я: Тибет, Іранське;</i></p>	<p>Дослідження: Чому в основі Євразії – кілька платформ? Родовища корисних копалин на шельфі материка. Родовища дорогоцінного каміння. Походження найбільших озер Євразії. Де й чому сформувалися на материку чорноземні ґрунти? Як відрізнити азійські пустелі помірного й тропічного поясів?</p> <p>Моделювання: Моделювання рельєфу Євразії за тектонічною картою. Онлайн вікторини «Європа. Фізична карта», «Азія. Фізична карта»; Моделювання системи руху повітряних мас, що впливають на клімат Євразії Моделювання водного режиму річок Євразії за картою кліматичних поясів. Моделювання послідовної зміни природних комплексів з висотою в горах Євразії за картами атласу.</p> <p>Робота з інформацією: Полюс холоду Північної півкулі. Багаторічна мерзлота на материку. Мангрові береги Євразії. Гімалаї – найвища гірська система Землі . Найвідоміші об'єкти природної спадщини ЮНЕСКО в Європі. Візитівка Євразії: клубок ідей .</p>
	ГР1 ГР3	Тектонічна будова Рельєф. Корисні копалини		
26.	ГР1 ГР3	Загальні риси клімату	<p><i>Біскайська, Бенгальська, Перська; протоки: Босфор, Ла-Манш, острови: Велика Британія, Ірландія, Ісландія, Нова Земля, Сахалін, Японські, Великі Зондські, Філіппінські, Шрі-Ланка, Тайвань; півострови: Балканський, Апеннінський, Піренейський, Скандинавський, Таймир, Чукотський, Камчатка, Корея, Індокитай, Малакка, Індостан, Аравійський, Мала Азія рівнини: Східноєвропейська, Західносибірська, Велика Китайська, Середньодунайська, Індо - Гангська, Месопотамська низовини, плоскогір'я Декан, Середньосибірське, Казахський дрібноспоквик; гори: Піреней, Альпи, Апенніни, Скандинавські, Уральські, Кавказ, Тянь -Шань, Гімалаї (г. Джомолунгма); нагір'я: Тибет, Іранське;</i></p>	<p>Дослідження: Чому в основі Євразії – кілька платформ? Родовища корисних копалин на шельфі материка. Родовища дорогоцінного каміння. Походження найбільших озер Євразії. Де й чому сформувалися на материку чорноземні ґрунти? Як відрізнити азійські пустелі помірного й тропічного поясів?</p> <p>Моделювання: Моделювання рельєфу Євразії за тектонічною картою. Онлайн вікторини «Європа. Фізична карта», «Азія. Фізична карта»; Моделювання системи руху повітряних мас, що впливають на клімат Євразії Моделювання водного режиму річок Євразії за картою кліматичних поясів. Моделювання послідовної зміни природних комплексів з висотою в горах Євразії за картами атласу.</p> <p>Робота з інформацією: Полюс холоду Північної півкулі. Багаторічна мерзлота на материку. Мангрові береги Євразії. Гімалаї – найвища гірська система Землі . Найвідоміші об'єкти природної спадщини ЮНЕСКО в Європі. Візитівка Євразії: клубок ідей .</p>
	ГР1 ГР2	Води суходолу. Річки		
	ГР1 ГР2	Озера. Багаторічна мерзлота. Льодовики		
27.	ГР3	Природні зони Євразії	<p><i>Біскайська, Бенгальська, Перська; протоки: Босфор, Ла-Манш, острови: Велика Британія, Ірландія, Ісландія, Нова Земля, Сахалін, Японські, Великі Зондські, Філіппінські, Шрі-Ланка, Тайвань; півострови: Балканський, Апеннінський, Піренейський, Скандинавський, Таймир, Чукотський, Камчатка, Корея, Індокитай, Малакка, Індостан, Аравійський, Мала Азія рівнини: Східноєвропейська, Західносибірська, Велика Китайська, Середньодунайська, Індо - Гангська, Месопотамська низовини, плоскогір'я Декан, Середньосибірське, Казахський дрібноспоквик; гори: Піреней, Альпи, Апенніни, Скандинавські, Уральські, Кавказ, Тянь -Шань, Гімалаї (г. Джомолунгма); нагір'я: Тибет, Іранське;</i></p>	<p>Дослідження: Чому в основі Євразії – кілька платформ? Родовища корисних копалин на шельфі материка. Родовища дорогоцінного каміння. Походження найбільших озер Євразії. Де й чому сформувалися на материку чорноземні ґрунти? Як відрізнити азійські пустелі помірного й тропічного поясів?</p> <p>Моделювання: Моделювання рельєфу Євразії за тектонічною картою. Онлайн вікторини «Європа. Фізична карта», «Азія. Фізична карта»; Моделювання системи руху повітряних мас, що впливають на клімат Євразії Моделювання водного режиму річок Євразії за картою кліматичних поясів. Моделювання послідовної зміни природних комплексів з висотою в горах Євразії за картами атласу.</p> <p>Робота з інформацією: Полюс холоду Північної півкулі. Багаторічна мерзлота на материку. Мангрові береги Євразії. Гімалаї – найвища гірська система Землі . Найвідоміші об'єкти природної спадщини ЮНЕСКО в Європі. Візитівка Євразії: клубок ідей .</p>
	ГР1 ГР2 ГР3	Природні зони Євразії. Вертикальна поясність		
	ГР2 ГР3	Розселення людей на материку. Основні екологічні проблеми		
28.	ГР1 ГР2 ГР3	Діагностична робота. Євразія	<p><i>Біскайська, Бенгальська, Перська; протоки: Босфор, Ла-Манш, острови: Велика Британія, Ірландія, Ісландія, Нова Земля, Сахалін, Японські, Великі Зондські, Філіппінські, Шрі-Ланка, Тайвань; півострови: Балканський, Апеннінський, Піренейський, Скандинавський, Таймир, Чукотський, Камчатка, Корея, Індокитай, Малакка, Індостан, Аравійський, Мала Азія рівнини: Східноєвропейська, Західносибірська, Велика Китайська, Середньодунайська, Індо - Гангська, Месопотамська низовини, плоскогір'я Декан, Середньосибірське, Казахський дрібноспоквик; гори: Піреней, Альпи, Апенніни, Скандинавські, Уральські, Кавказ, Тянь -Шань, Гімалаї (г. Джомолунгма); нагір'я: Тибет, Іранське;</i></p>	<p>Дослідження: Чому в основі Євразії – кілька платформ? Родовища корисних копалин на шельфі материка. Родовища дорогоцінного каміння. Походження найбільших озер Євразії. Де й чому сформувалися на материку чорноземні ґрунти? Як відрізнити азійські пустелі помірного й тропічного поясів?</p> <p>Моделювання: Моделювання рельєфу Євразії за тектонічною картою. Онлайн вікторини «Європа. Фізична карта», «Азія. Фізична карта»; Моделювання системи руху повітряних мас, що впливають на клімат Євразії Моделювання водного режиму річок Євразії за картою кліматичних поясів. Моделювання послідовної зміни природних комплексів з висотою в горах Євразії за картами атласу.</p> <p>Робота з інформацією: Полюс холоду Північної півкулі. Багаторічна мерзлота на материку. Мангрові береги Євразії. Гімалаї – найвища гірська система Землі . Найвідоміші об'єкти природної спадщини ЮНЕСКО в Європі. Візитівка Євразії: клубок ідей .</p>

				<p><i>вулкани: Гекла, Везувій, Фудзіяма; нафтогазонні басейни Перської затоки, Північного моря; пустелі: Каракуми, Гобі, Руб -ель - Халі; річки: Рейн, Дунай, Дніпро, Волга, Об, Єнісей, Лена, Амур, Хуанхе, Янцзи, Меконг, Ганг, Інд, Євфрат, Тигр; озера: Каспійське, Женевське, Світязь, Ладозьке, Байкал, Мертве море</i> відповідно до навчального завдання ; <i>досліджує</i> об'єкти і явища на материках, використовуючи тематичні карти, моделі, зокрема й цифрові; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб тектонічну будову, рельєф, клімат, внутрішні води, природні зони Євразії, використовуючи відповідну наукову термінологію ; <i>порівнює</i> типи клімату помірного поясу, пустелі тропічного й помірного поясів, природні зони Євразії й Північної Америки; <i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для виявлення закономірностей формування родовищ корисних копалин, рельєфу, зональних і азональних природних комплексів на</p>	<p>Робота у групі для розв'язання проблем: Нерівномірний розподіл водойм і запасів прісної води на материках. Альтернативні варіанти використання ділянки хвойного/мішаного/широколистоого лісу: проблема вибору</p> <p>Проектна діяльність: Розроблення презентації «Екологічна катастрофа Аральського моря» .</p>	
--	--	--	--	--	---	--

				материку ; <i>бере активну участь</i> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії;	
Розділ IV. Природа океанів (4 год.)					
29.	ГР1 ГР2		Океани полярних широт	Учень/учениця: <i>створює</i> самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження; <i>бере активну участь</i> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії; <i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для розв'язання запропонованої життєвої проблеми; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб природні умови та ресурси океанів, використовуючи відповідну наукову термінологію <i>створює</i> самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження; <i>знаходить</i> і показує на картах різного масштабу: <i>течії: Північна та Південна Пасатна, Куросіо, Західних</i>	Робота з інформацією: Як визначають межі Південного океану? Віртуальна мандрівка «Глибинами полярних океанів» (перегляд панорамних фото, відео). Історія досліджень Північного Льодовитого океану. Унікальність природи океанів полярних широт. Дослідження: Як рухається вода й крига в Північному Льодовитому й Південному океанах. Робота у групі для розв'язання проблем: Вплив глобальних змін клімату на природу полярних океанів. Проектна діяльність: Як врятувати білих ведмедів? Дослідження: Найпопулярніші місця відпочинку на берегах океанів. Опрацювання основних кліматичних показників відомих пляжних курортів світу з метою оптимального вибору часу відпочинку на них. Приклади курортів: острів Балі,
	ГР1 ГР3		Тихий океан. Острови в океані. Океанія		
	ГР1 ГР2		Атлантичний океан. Індійський океан.		
30.	ГР1 ГР2 ГР3		Діагностична робота. Природа океанів		

				<p><i>Вітрів, Каліфорнійська, Перуанська, Північнотихоокеанська, Східноавстралійська; Мадагаскарська, Мусонна, Західноавстралійська, Гольфстрім, Північноатлантична, Канарська, Лабрадорська, Бразильська, Бенгельська; острови: Нова Зеландія, Нова Гвінея, Гавайські, Маріанські, Ісландія; характеризує з допомогою вчителя чи інших осіб природні умови та ресурси океанів, використовуючи відповідну наукову термінологію.</i></p>	<p>Майамі, Анталія, Шарм-ель-Шейх.</p> <p>Моделювання: Моделювання та опис маршруту наукової експедиції з дослідження ресурсів шельфу океану з позначенням на контурній карті.</p> <p>Робота з інформацією: Найглибші місця в океанах. Дослідження океанів.</p> <p>Робота у групі для розв’язання проблем: Острови зі сміття в океанах: чому вони виникли та чим небезпечні. Чи можна на дні океанів ховати відходи господарської діяльності людей? Плавучі міста майбутнього - фантастика чи реальність? Зміни природи океанів під впливом глобального потепління.</p> <p>Проектна діяльність: Океанічні пустелі, причини виникнення, особливості природи. Освоєння природних багатств океанів.</p>	
--	--	--	--	---	--	--

Розділ V. Узагальнення (1 год.)

31.	ГР3		Природні чинники у формуванні людської цивілізації	<p>Учень/учениця: <i>створює</i> самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб матеріальні навчальні моделі для дослідження; <i>бере активну участь</i> у комунікації, використовуючи прийоми комунікативної взаємодії; <i>презентує</i> приклади власного досвіду; <i>використовує</i> самостійно або з допомогою вчителя</p>	<p>Проектна діяльність: Розселення людей і розвиток цивілізації..</p>	
32.	ГР1 ГР2 ГР3		Діагностична робота за 2 семестр	<p>уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для розв'язання запропонованої життєвої проблеми; <i>характеризує</i> з допомогою вчителя чи інших осіб властивості об'єктів дослідження, використовуючи відповідну наукову термінологію.</p>		